

Az EU vészhelyzeti fitoszervezeti csapatot hoz létre az új kártevők elleni küzdelemre

Автор(и): Растителна защита
Дата: 14.03.2024 Брой: 3/2024

Március elején megegyezésre jutott az EU Tanácsa és az Európai Parlament a Növényegészségügyi Törvény felülvizsgálatáról. A cél a rendelkezések egyszerűsítése és egy uniós feladatcsoport létrehozása a feltörekvő kártevők elleni küzdelemre.

„A Növényegészségügyi Törvény olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek védik az EU-t az új növényi kártevők, az úgynevezett „karantén kártevők” behurcolása és terjedése ellen. Ezen felül az EU területén már jelen lévő és még nem kapott karantén státuszt kártevőkkel is harcolni kell” – mondotta sajtóközleményében David Clarinval belga miniszterelnök-helyettes és mezőgazdasági miniszter, aki az Agrár Tanács elnöki tisztét is betölti.

Az EP képviselői egyetértettek egy vészhelyzeti csapat felállításában, amely segíti az EU országokat az új kártevők megjelenésének és terjedésének megelőzésében. Ezzel az Európai Parlament Mezőgazdasági Bizottságának javaslatát követték.

A csapat a tagállamok javaslatai alapján a Bizottság által kinevezett szakértőkből fog állni. Különböző, a növényegészségüggyel kapcsolatos szakterületekről érkeznek, és segíteni fogják a tagállamokat a karantén fajok elleni küzdelemben.

A feladatcsoport az EU-val határos harmadik országoknak nyújt segítséget, egy vagy több tagállam kérésére, olyan kártevőkitörések esetén, amelyek hatással lehetnek az egész Unióra.

Az EU több alkalommal is felülvizsgálta rendelkezéseit a Növényegészségügyi Törvényben 2000 óta. Miután a gazdaszervezetek és az Európai Parlament képviselői felléptek, a Bizottság októberben nyújtott be egy javaslatot a szabályok egyszerűsítésére és a hatékonyság növelésére.

Ezek a kártevők egyre jobban terjednek a globális kereskedelem és az éghajlatváltozás miatt, és jelentős társadalmi, környezeti és gazdasági hatásuk lehet.

A barnás ráncos termésű paradicsomvírus (ToBRFV) nagyon virulens, és sikeresen legyőzi az eddig ismert tobamovírusok – a TMV és a ToMV – elleni rezisztenciagéneket. A kereskedelmi paradicsomfajtákban és -

hibridekben a termésveszteség 30-70% között mozog.

A megállapodás legfontosabb pontjai

A Növényegészségügyi Törvény felülvizsgált változata a magas kockázatú növényekre vonatkozó eljárások megerősítését, a jelentési kötelezettségek egyszerűsítését és a digitalizáció bővítését célozza.

A megállapodás előírja az elektronikus rendszer jobb kihasználását a nyilatkozatok és jelentések benyújtására az Unió országai részéről. Előírja, hogy mielőtt kiállítanak az EU-n belüli növénykereskedelemhez szükséges növényi útlevelet, az adott növény, növényi termék vagy egyéb tárgy mozgását a rendszerben található elektronikus fitoszomatikai igazolás, vagy az eredeti fitoszomatikai igazolás hitelesített másolata kíséri.

A Tanács és a Parlament abban is megegyezett, hogy meghosszabbítják a többéves kockázatértékelési programok időtartamát, amelyek öt-tíz évente biztosítják a veszélyes kártevők időben történő felismerését, és felülvizsgálják és frissítik a programokat a fitoszomatikai követelmények alapján. Ez a bürokrácia és az adminisztratív terhek csökkentését célozza a hatóságok és a vállalatok számára.

Főkép: Japán cserebogár (*P. japonica*)

*A **P. japonica** Japánból származik. Több mint 700 növényfajt támad meg. A felnőttek a leveleket és a terméseket támadják. A faj komoly károkat okozhat gyümölcsfáknak, zöldségféléknek, díszfüveknek, cserjéknek és szőlőtőkének. A lárvák a gazdanövények gyökereivel táplálkoznak. A **P. japonica** évente egy nemzedéket fejleszt ki, a hűvösebb régiókban a fejlődés 2 évig tart. Az EU területén a **P. japonica** előfordul az Azori-szigeteken (Portugália), Lombardiában és Piemontban (Olaszország), ahol hivatalos ellenőrzés alatt áll. A **P. japonica** karantén kártevő Európa számára.*

*A gazdanövények széles körben elterjedtek az EU-ban, és Közép- és Dél-Európa éghajlati viszonyai alkalmasak ennek a kártevőnek a fejlődésére. Jelenleg nincs bizonyíték arra, hogy a **P. japonica** észlelve lett volna Bulgáriában – jelenti az Élelmiszerlánc Kockázatértékelő Központja. Bulgária területén a **P. japonica** évente 1 nemzedéket fejleszthet ki, kivéve a hegyvidéki területeket és a Szófia-medencét, ahol 1 nemzedék fejlődése 2 évig is eltarthat. Ellenőrzés hiányában negatív hatások várhatók számos, mind Európa, mind Bulgária számára gazdaságilag fontos növényen.*

*A **P. japonica** polifág. Felnőtt egyedek több mint 300 fajon fordulnak elő 79 családban. A gazdanövények közé több száz dísznövény, gyümölcsfa, termesztett növény és fafaj tartozik. Olyan termesztett növényeket is támad, mint az eper, a szeder és a szőlőtőke, a spárga, a szója és a kukorica. Ismert, hogy a lárvák olyan fűvek*

gyökereivel táplálkoznak, mint a perje (Festuca), a rétiperje (Poa), a lóhere (Trifolium) és a legelőnövények, mint a here (Trifolium).

A P. japonica szerepel az A2-es listán azon kártevők közül, amelyeket karantén kártevőkként javasolnak szabályozni az EPPO régióban (EPPO, 2021), ami azt jelenti, hogy a kártevő jelen van a régióban, de nem széles körben elterjedt.